

Szellemes és hasznos ötletek a csomagolóeszközök formatervezésében

A műanyag csomagolóeszközök anyagait csak mérsékelten, formáit, funkcionális elemeit annál inkább fejlesztik. A fejlesztést ösztönzik a különböző szakmai szervezetek versenyei és elnyerhető díjai, de díjak nélkül is születnek új, szellemes ötletek. A következőkben ezek közül mutatunk be néhányat.

Tárgyszavak: csomagolóipar; csomagolóeszközök; záróelemek; funkcionális elemek, formatervezés.

A csomagolóeszközöktől már régóta többet várnak, mint hogy megvédjék az árut. Nem lehetnek a feltétlenül szükségesnél nehezebbek, egyszerűvé kell tenniük a forgalmazást, fel kell hívni magukra a vásárló figyelmét, a vásárló igényeinek megfelelő adagokat kell tartalmazniuk vagy adagolásra képeseknek kell lenniük. Egyre fontosabb az is, hogy a fogyasztó gyorsan és kényelmesen hozzá tudjon férni a csomag tartalmához, ne kelljen vacakolnia a felnyitással, ez a tevékenység lehetőleg ne igényeljen külön eszközt, ha nem egyadagos a csomag, legyen visszazárható, egyszerűen tárolható.

A különböző országokban rendezett kiállításokon és a különböző csomagolástechnikai intézményekben díjakkal jutalmazták a legszellemesebb és leghasznosabb ötletek alapján formatervezett csomagolóeszközöket, de a díj nélküli eszközök között is számos ötleteset lehet találni.

A Pentaward verseny

A *Pentaward verseny* az egész világra kiterjesztett lehetőség a korszerű és sokoldalú csomagolóeszközök összehasonlítására és a legjobbak díjazására. (Jelentkezés: info@pentawords.org). A díjazottakat nemzetközi zsűri választja ki.

2013 októberében az ezüstdíjat a franciaországi Sidel cég *DailyDose* (NapiAdag) elnevezésű üdítőitalos multitalackja nyerte el (1. ábra). Az ítélet a palack(ok) új funkcionalitásának és kreatív esztétikájának köszönhető. Az új palack feltétlenül magára vonja a figyelmet. Egyszerre lehet belőle egyszeri adagot elfogyasztani, egyúttal a teljes napi szükségletéről gondoskodni.

Eredeti állapotában a palack szerkezete a narancséra emlékeztet, hat „gerezdje” szétszedhető. Ha valaki csak egy rövid útra akar magával italt vinni, egy-egy gerezd a

legkisebb táskába is befér. A hat gerezd együttesen tartalmazza az ajánlott napi gyümölcsle-szükségletet.

1. ábra A Sidel cég DailyDose multi-palackja (egy „gerezd” kivétele után)

A Pentaward díjnak a csomagolóiparban nagy a tekintélye. 2012-ben ezek a cég számára 46 országból 1200 új megrendelést eredményeztek.

A Pack Innovation díj

2012 októberében a párizsi csomagolási kiállításon (*Emballage exhibition*) osztották ki a *Pack Innovation* díjakat, amelyek odaítélésben főképpen a csomagolóeszközök funkcionálisnak növelését értékelték. A díj alapítói abból indultak ki, hogy a technológiai áttörés lehetővé tette a felhasznált anyagok mennyiségének csökkentését, és a korábbiaknál jobb felhasználóbarát záróelemek fokozatosan felváltják a hagyományos változatokat. A csomagoló- és a gépgyártóiparban is egyértelművé vált, hogy megnyílt az út az emberek számára kényelmes, gazdaságosan gyártható és természetkímélő csomagolóeszközök tervezése előtt. A kiállításon hat díjazott volt.

A francia cégek közül az Europlatiques cég *Gook konténerét* újszerű nyitó- és zárórendszeréért díjazták. A fóliából kialakított fedelet kettős vonallal erősítették rá az edényre. A fólia lefejthető, ezzel felnyitják az edényt, de egyúttal szabaddá válik rajta egy bepattintható perem, ami által a fólia fedéllé alakul, amellyel az edény visszazárható. Ez a megoldás anyagtakarékos, mert nincs szükség külön fedélre, gyakorlatias és általa megőrizhető a termék frissessége.

A Sealpack of France szabadalmaztatott *Easy Lid* nevű dobozfedelére kettős kötéssel gyűrű alakú elemet erősít úgy, hogy az egyik kötés lefejtéskor elenged, a gyűrű alsó, leváló részét eldobják; a második kötés megmarad, és a fóliával együtt fedelet képez (2. ábra).

A francia Flexico cég újszerű „cipzárja” is a díjazottak között van. A „cipzár” ebben az esetben egy horony alakú szalag, amelybe egy ék alakú szalagot kell bepat-

tintani. Ez a zárószerkezet nem ismeretlen a vásárlók között, de néha sokáig kell bajlódni vele, amíg sikerül (ha sikerül) a két elemet összeilleszteni. A Flexico cég új cipzárja halk kattanással jelzi, hogy a helyére kerültek az elemek, ezért gyengén vagy egyáltalán nem látók is biztonságosan használhatják.

2. ábra A Sealpack cég Easy Lid doboza

A CGL Pack of France cég *ConservPack*-ja hőformázott edény, amelynek külső kerületére körkörös szalagot visznek fel, amely megakadályozza, hogy a fogyasztó megégesse a kezét, amikor az edényt kiveszi a mikrosütőből. Az edény többször használható és 125 °C-ig sterilizálható. Maga az edény és a szalag is polipropilénből készül, ezért anyagának újrahasznosítása nem okoz gondot.

A PDG Platiques of France céget azért díjazták, mert *fröccsöntött PET előformáit még a fröccsgépben előfűvésnek veti alá*. Ennek köszönhetően a végleges alakadásakor csökkenthető a talp és a palack falának vastagsága a mechanikai tulajdonságok romlása nélkül.

A németországi Menshen cég *One2Dose* palackjának adagoló zárókupakja nyerte el a zsűri tetszését. Ha a palackot talpával felfelé tartják, egy golyó elzárja a folyadék útját, és csak egy előzőleg a palackon belüli tárolótartályba került folyadékmennyiséget lehet kiönteni. A palack fél kézzel is könnyen használható, és pl. mosószerből tetemes mennyiséget lehet használatával megtakarítani. Idősebb háziasszonyok is könnyen tudják kezelni.

Németországi díjak

A Nürnbergi Vásár (NürnbergMesse) területén rendezték 2012 szeptemberében a csomagolástechnikai szakvásárt (*FachPack*), amelyen a német csomagolóipari intézet (Deutsches Verpackungsinstitut) közreműködésével osztották ki a német csomagolástechnikai díjakat (*Deutscher Verpackungspreis*). Elsősorban a nyitást és visszazárást megkönnyítő újdonságokat díjazták, hasonlóan, mint a csomagolási újdonságok díjának (*Innovationspreis*) odaítélésekor.

Az ausztriai Constantia Flexibles cég talpas zacskóban forgalmazott porlevele azért nyert, mert lefejtető nyitó- és zárórendszere van, a zacskót nem kell feltépni vagy felvágni.

A finnországi Huhtamaki cég ugyancsak a csomagolásba beépített visszazáró szalagért kapott díjat. A díj odaítélésekor azt is értékelték, hogy a szalag beépítéséhez nincs szükség kiegészítő gépelemre és másodlagos munkaműveletre.

A németországi Linhardt cég hajmosó samponjának többrétegű fóliatubusát is díjazták. A tubust összenyomhatják, megcsavarhatják, mégis visszanyeri eredeti alakját, emellett nagyon kellemes a tapintása.

Az ugyancsak németországi Nordenia cég a flexibilis csomagolóanyagok és -eszközök gyártója. Díjazott terméke a fúvással előállított háromrétegű *NorCell* fólia, amelynek középső rétegét fizikai eljárással habosítják, ezáltal tömege 40%-kal csökken. A fólia felülete barkázható, de nyomtatáshoz sima felülettel is kapható.

PackTheFuture díjazottak

Az ELIPSO (a műanyag- és flexibilis csomagolással foglalkozók franciaországi szövetsége) és az IK (a hasonló németországi szövetség) a 2014-es düsseldorfi Interpack kiállításon közösen alapította és első alkalommal osztotta ki a „jövő csomagolása” díjat, amelynek odaítélésekor a fenntarthatóság a fő szempont. Az „*EcoDesign*” kategória győztese a Global Closure Systems (GSC, Egyesült Királyság), amelyet kétállású „ejtőernyős” zárókupakjával (*Parachut closures*) (3. ábra) érdemelt ki. A kupak tökéletesen rásimul a palack testére, rendkívül könnyű, akár 75%-kal könnyebb a szokásos kupakoknál. Alsó részében pedig a cég speciális rugós záró szerkezete csak addig engedi át a palack tartalmát a palack nyakán keresztül, amíg az szükséges. Az új kupakot testápoló szereket, háztartási vegyszereket, élelmiszereket tartalmazó palackok lezárására ajánlják.

3. ábra A GSC „ejtőernyős” zárókupakja

Díjazták még az Aptar Beauty + Home cég *Runway* elnevezésű kétirányú szórófejét (4. ábra), amellyel függőlegesen és vízszintesen is lehet a palackból napolaj, hajlakk vagy más kozmetikai anyag aeroszolját fújni; továbbá a Ozembal cég hamisítást kizáró *Securicap* adagolókupakját és a Promes cég légmentes csomagolását és kozmetikai krémeket adagoló megoldását.

4. ábra Az Aptar Beauty + Home kétirányú Runway szórófeje

A WorldStar díj nyertesei

A globális csomagolási szervezet, a World Packaging Organisation 2013-ban és 2014-ben ugyancsak díjazta az ötletes kupakokat. WorldStar díjat kapott a japán HeartHeart Corporation *GentleLock* nevű kupakja (5. ábra), amellyel megakadályozható a veszélyes vegyszer kilocsanása, ha a palackot véletlenül leejtik, vagy ha tárolás közben erős ütés éri. Ilyen kupakot korábban tervezett palackokra is rá lehet tenni.

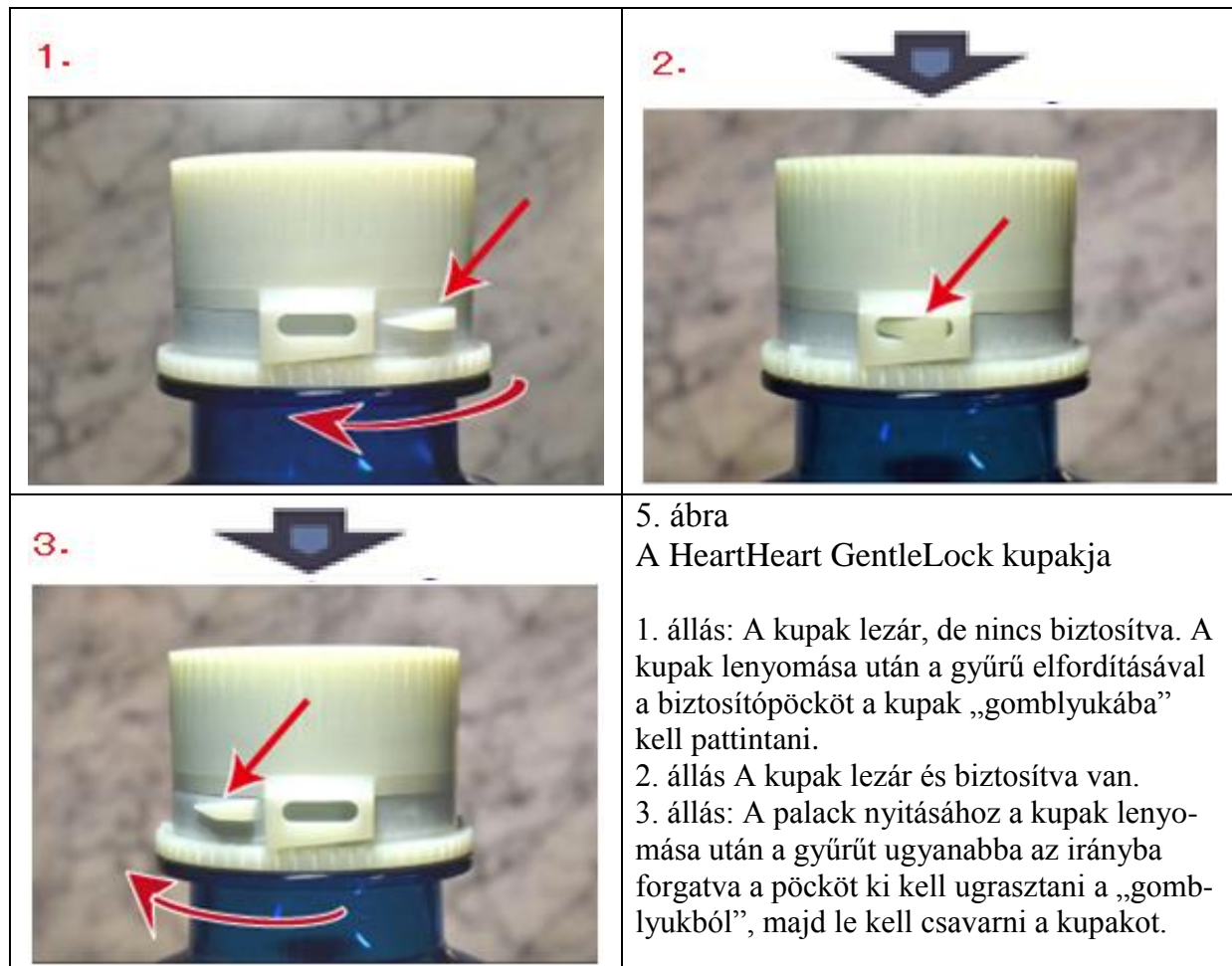
Ugyancsak WorldStar díjat kapott a brazil Recpack cég *Smart cap* nevű kétalású kupakjáért és a spanyolországi ITC Packaging cég *LongLifeQ* nevű, gázzáró falú, szerszámban díszített palackjáért.

Egyéb újdonságok

Nemcsak a díjazott új csomagolóeszközökön lehet új megoldásokat találni, számos egyéb terméken is figyelemre méltó ötleteket valósítottak meg.

Ilyen a Weidehammer Packaging Group IML eljárással (szerszámban díszített) PP-ből fröccsöntött vékony falú, kétrekeszes konténere, amelybe elkülönítetten töltik be a Zott cég *Monte* márkanevű termékeit, a tejszínből, csokoládéból és mogyoróból álló krémet, ill. négyféle gyümölcs és keksz keverékét. A két komponenst közvetlenül

fogyasztás előtt lehet egyesíteni, összekeverésüket egy hajtogatott keverő segíti. A konténer teljes felületét szerszámban felvitt címke fedi. Az edény lekerekített sarkai lehetővé teszik, hogy a vásárlók a nagyon népszerű édesség utolsó cseppjét is kikana-lazzák.

Egy norvégiai szalámigyártó, a Grilstad eleget akart tenni vásárlói azon igényének, hogy napi tízóraijukat a hajlékony fóliacsomagolás helyett valamilyen edényféleségből fogyaszthassák el. A merev csomagolóeszközöket gyártó RPC Superfos céget bízta meg egy ilyen csomagolóeszköz előállításával. Nem volt szükség új formatervre, a szeletelt szalámi csomagolására kiválasztották a cég korábban is gyártott fedeles ke-rek tálkáját. Ez kielégítette azt a három igényt, amely a szalámi csomagolásának alap-feltétele volt, azaz fala oxigénzáró, címkézését szerszámon belül végzik, fedele mene-tesen záródik. Ha a lezárt tálkát megfordítják és így csavarják le a fedélről, az utóbbi tányérvá vá nemesül, a szalámi „fel van tálalva”. Furcsa, hogy ez eddig másnak nem jutott az eszébe.

Ugyancsak az RPS Superfos oldotta meg a Miller Oils cég motorolajainak egyen-letes kifolyását az ötliteres kannákból. A motorolajok betöltése a gépkocsikba világ-

szerte nehézkes, mert a kifolyónyílás teljes keresztmetszetét kitöltő olaj nem engedi be a levegőt, a kialakuló vákuum, majd az időnként bejutó levegő hirtelen kilökődő olajmennyiséget, bugyborékolást, fröcsögést okoz. A két cég együttesen új záró- és kiöntőelemet fejlesztett ki. A PP-ből fröccsöntött és a kannára szerelt záróelemben az elem nyitásakor és a kiöntés kezdetekor egy szelep úgy helyezkedik el, hogy gátolja a kiömülő olaj mennyiségének hirtelen megnövekedését, egyúttal egy furaton keresztül levegőt enged a kannába, ami megakadályozza a vákuum kialakulását. Ezért bármilyen olaj egyenletesen, fröcskölésmentesen folyik ki belőle. A PE-HD-ből fúvással kialakított, *Flowcontrol* márkanévvel forgalmazott kanna alakja szögletes, oldalai élékben találkoznak, mérete azonos a korábbi kannákéval, ezért bármilyen típusú gépkocsiban könnyen használható,

Összeállította: Pál Károlyné

Smith, Ch.: Packaging firms target convenience = Injection World, 2014. júl-aug. p. 19-20.
www.injectionworld.com

Eldridge, D.: Juicy designs and clever packs = European Plastics News, 40. k. 2. sz. 2013. p. 16-17.

Pentawards-2012-125-Sisel-Daily Dose = www.pentawards.org

Naber Injection molding: innovation & productdevelopment, Together with Sealpac GmbH, Naber Plastics BV developed the 'EasyLid System' = <http://www.naberplastics.com/en/innovatie-a-productontwikkeling/easylid.html>

Interpack 2014 | Global Closure Systems' Parachute closure wins award = <http://www.packagingnews.co.uk/news/interpack-2014-global-closure-systems-parachute-closure-wins-award/>

Aptar launches dual-action aerosol actuator = Cosmetics design europe.com 2014. febr. 13., www.cosmeticsdesign-europe.com

Gentlelock® laboratory = www.gentlelock.net/

Röviden...

Állami segítséget kap az Oltchim?

A román PVC-gyártó, az Oltchim évek óta pénzügyi gondokkal küzd. Az állam befektetőket keres, mind ez ideig eredmény nélkül. A vállalat 2013 eleje óta hivatalosan is csődeljárás alatt áll.

Az EU versenyképességet vizsgáló hatósága felszólította a kormányt, hogy tisztazza a vállalat évek óta húzódó privatizációjának körülményeit, azt sejtve, hogy állami támogatásokkal akarják életben tartani a vállalatot. Az Oltchim 2013 első félévét 26 M EUR veszteséggel zárta.

O. S.

29.08.2014.KI (229176-0)

www.quattroplast.hu